

ارزیابی نقش احیاء بافت فرسوده در توسعه پایدار شهری (نمونه موردی شهر سرخس)

نویسندگان: محمد گل محمدی^{۱*}، مریم چشک^۲، مژگان عربی^۳

۱- محمد گل محمدی: کارشناس ارشد طراحی شهری دانشگاه بین المللی امام رضا (ع)
rabet.srkh@gmail.com

۲- مریم چشک، دانشجوی کارشناسی شهرسازی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد
Maryam.cheshak@yahoo.com

۳- مژگان عربی، دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت امور شهری دانشگاه تهران
Mozhgan.arabi67@yahoo.com

چکیده

بافت های قدیمی اکثر شهرها به مرور زمان و در اثر تحولات جدید، عملکرد گذشته خود را از دست داده و رفته رفته رو به اضمحلال گذارده و امروزه نیز به عنوان بزرگ ترین معضل در شهرها مطرح هستند. در همین راستا، تحقیق حاضر به دنبال احیاء بافت فرسوده شهر سرخس برای رسیدن به شاخص های توسعه پایدار شهری می باشد. روش به کار گرفته در این پژوهش از نوع توصیفی-تحلیلی است و اطلاعات به دو طریق مطالعات کتابخانه ای و میدانی (مصاحبه و مشاهده) جمع آوری شده است. جامعه آماری این تحقیق، ساکنین بافت فرسوده با جمعیتی بالغ بر ۱۳۲۴۱ نفر هستند. در این تحقیق ویژگیهای اقتصادی، اجتماعی، کالبدی و زیست محیطی محدوده مورد مطالعه و همچنین مشکلات و معضلات کالبدی ساکنین بافت مورد بررسی قرار گرفته که سهم عمده ای از مشکلات مشارالیه را نیز در بر دارد. البته سهم ۸۴ درصدی مالکین در این بافت نسبت به کل شهر که دارای سهم زیادی از اراضی موقوفه میباشد شرایط را برای احصاء بهتر فاکتورهای احیاء بافت فرسوده با ملاحظات توسعه پایدار فراهم آورده است. در انتها براساس تحلیل یک پارچه (swot) وسامانه اطلاعات جغرافیایی (GIS) برای تجزیه و تحلیل اطلاعات استفاده شده است. سعی گردیده براساس یافته ها، پیشنهادات عمومی، قانونی و اجرایی بر پایه شاخص های توسعه پایدار و با محوریت مشارکت هدفمند و مداخله سازمان یافته ساکنین بافت در اجرای پروژه های احیاء منطقه ارایه شود. نوشتار حاضر نگاهی نوین به مقوله مهم بافت فرسوده از منظر توسعه پایدار داشته و پیشنهاداتی را ارایه مینماید که بدلیل عدم فعالیت زیاد پژوهشگران در این خصوص قابل استفاده و بهره برداری میباشد.

کلمات کلیدی:

بافت فرسوده، توسعه پایدار، بعد کالبدی، احیاء، سرخس

*Corresponding author: محمد گل محمدی، کارشناس ارشد طراحی شهری
rabet.srkh@gmail.com